29 Απριλίου 2021

Στὴν προδοσία τοῦ Ἰούδα (Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος)

Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ἁγ. Ιωάννης Χρυσόστομος / Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

1. – (...)Πραγματικά δέν ἔχω τί νά πῶ γιά τή σημερινή πανήγυρη. Διότι ἡ μέν πανήγυρη παρακινεῖ τή γλώσσα μου στό νά κατηγορήσω τόν Ἰούδα, ἐνῶ ἡ φιλανθρωπία τοῦ Σωτήρα μου τήν γυρίζει πίσω. Καί εἶμαι κυριευμένος ἀπό αὐτά τά δύο, ἀπό μίσος ἐναντίον τοῦ προδότη, καί ἀγάπη γιά τόν Κύριο. Τό μίσος ὅμως τό νικάει ἡ ἀγάπη, διότι εἶναι μεγαλύτερη καί δυνατότερη. Γι᾽ αὐτό, ἀφήνοντας κατά μέρος τόν προδότη, ἐξυμνῶ τόν εὐεργέτη, ὄχι ὅσο εἶναι ἄξιος, ἀλλ᾽ ὅσον ἐπιτρέπουν οἱ δυνάμεις μου νά Τόν ἐξυμνήσω.

Πῶς ἄφησε τούς οὐρανούς καί κατέβηκε στή γῆ; Πῶς Ἐκεῖνος πού γεμίζει ὀλόκληρη τήν κτίση, ἦρθε πρός ἐμένα, καί ἔγινε γιά χάρη μου ἄνθρωπος σάν καί μένα; Πῶς πῆρε μαθητή Του ἐκεῖνον πού γνώριζε ὅτι θά γίνει προδότης καί ἔδωσε ἐντολή στόν ἐχθρό Του νά Τόν ἀκολουθεῖ σάν φίλος; Πῶς δέν Τόν ἐνδιέφερε ἡ προδοσία, ἀλλά φρόντιζε γιά τή σωτηρία ἐκείνου πού θά Τόν πρόδιδε; Διότι, λέγει, «Ὅταν βράδυασε καθόταν ὁ Ἰησοῦς μαζί μέ τούς δώδεκα μαθητές Του καί, ἐνῶ ἔτρωγαν αὐτοί, εἶπε· Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ἕνας ἀπό σᾶς θά μέ παραδώσει» (Ματθ. 26, 20-21). Προεῖπε τήν προδοσία γιά νά ἐμποδίσει τό παρανόμημα. Τήν προεῖπε χωρίς ν᾽ ἀναφέρει τό πρόσωπο τοῦ προδότη, ἀλλά δέν μπόρεσε αὐτό ν᾽ ἀποτρέψει τήν παρανομία τοῦ μαθητῆ, αὐτή πού ἀγνοοῦσαν ἐκεῖνοι πού κάθονταν στό ἴδιο τραπέζι. Ποιός εἶδε τέτοια φιλανθρωπία κυρίου; Καί προδίνεται καί ἀγαπᾶ τόν προδότη. Ποιός περιφρονεῖται καί δείχνει εὐσπλαχνία; Ποιός πουλιέται καί κάθεται στό ἴδιο τραπέζι μέ τόν κακό ἔμπορο, δείχνοντας ὅλη τή φροντίδα του πρός ἐκεῖνον πού τόν ἐπιβουλεύεται;

«Καί ἐνῶ ἔτρωγαν αὐτοί, εἶπε· Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ὅτι ἕνας ἀπό σᾶς θά μέ

παραδώσει». Σάν ἄνθρωπος ἔτρωγε καί σάν Θεός μιλοῦσε γιά τό μέλλον. Γιά χάρη μου κάμνει ἐκεῖνα πού ταιριάζουν στήν φύση μου. Ἐπειδή ὅλοι οἱ μαθητές ταράχθηκαν μέ τά λόγια αὐτά καί δέχονταν τούς φοβερούς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς τους καί μετέτρεψαν τήν ὥρα τοῦ δείπνου σέ ὥρα λύπης, λέγοντας ὁ καθένας, «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε;» (Ματθ. 26, 22), θέλοντας μέ τά λόγια τῆς ἐρωτήσεως, νά βροῦν τήν ἡσυχία ἀπό τήν κακή ὑπόνοια. Καθησυχάζοντας ὁ Σωτήρ τίς ψυχές ἐκείνων πού ἦταν ἄδικα ταραγμένοι, φανερώνει μέ τήν ἀπάντηση τόν ἀγνοούμενο: «ἐκεῖνος πού βούτηξε», λέγει, «μαζί μου τό χέρι του στό πιάτο, αὐτός θά μέ παραδώσει. Καί ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου βέβαια πηγαίνει ὅπως εἶναι γραμμένο γι᾽ αὐτόν, ἀλλοίμονο ὅμως στόν ἄνθρωπο ἐκεῖνο ἀπό τόν ὁποῖο παραδίνεται ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου· θά ἦταν καλύτερα γι᾽ αὐτόν τόν ἄνθρωπο ἐάν δέν εἶχε γεννηθεῖ» (Ματθ. 26, 23-24). Βοηθάει ἐκεῖνον πού δέν λυπήθηκε τήν ψυχή του. Ἐπέμενε νά δείχνει τό ἐνδιαφέρον γιά ἐκεῖνον πού ἀπό παλιά ἀδιαφόρησε γιά τόν ἑαυτό του, δίνοντας καί σ᾽ ἐκεῖνον τήν εὐκαιρία γιά μετάνοια, καί καθησυχάζοντας τήν ἀγωνία τῶν ὑπολοίπων μαθητῶν. Ὅμως καθόλου καλύτερος δέν ἔγινε μέ ὅλα αὐτά ὁ προδότης.

Ἔπρεπε δηλαδή αὐτός μετά ἀπό τά φοβερά ἐκεῖνα λόγια νά φύγει ἀμέσως ἀπό τό δεῖπνο. Ἔπρεπε νά ζητήσει τή μεσολάβηση τῶν Μαθητῶν. Ἔπρεπε νά γονατίσει καί ν᾽ ἀγκαλιάσει τά γόνατα τοῦ Σωτήρα καί νά Τόν παρακαλέσει μ᾽ αὐτά περίπου τά λόγια: «ἁμάρτησα, φιλάνθρωπε, ἁμάρτησα, παρανόμησα, πωλώντας γιά λίγο τίμημα τόν ἀτίμητο μαργαρίτη. Παρανόμησα παραδίνοντας γιά λίγα χρήματα τόν ἀδαπάνητο πλοῦτο. Συγχώρησε ἐμένα τόν ἔμπορο τῆς ζημίας καί τῆς ἀπώλειας. Συγχώρησέ με πού ὁ λογισμός μου κυριεύθηκε ἀπό τόν χρυσό. Συγχώρησέ με πού ἐξαπατήθηκα πολύ ἐλεεινά ἀπό τούς Φαρισαίους». Τίποτε ἀπό τά λόγια αὐτά δέν εἶπε οὔτε σκέφθηκε. Ἀντίθετα μέ σκληρή φωνή φανέρωνε τή θρασύτητα τῆς ψυχῆς του λέγοντας: «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε;» (Ματθ. 26, 25). Πώ, πώ ἀδιαντροπιά γλώσσας, πώ, πώ ψυχή σκληρή. Ρωτάει σάν νά μή γνωρίζει ἐκεῖνα πού ὁ ἴδιος ἐμελέτησε, καί νόμιζε ὅτι διαφεύγουν τήν προσοχή τοῦ «ἀκοιμήτου ὀφθαλμοῦ». Στήν ψυχή του φύλαγε τή δολιότητα καί μέ τή γλώσσα πρόφερνε τά λόγια ἐκεῖνα πού ἔδειχναν ἄγνοια. Μέ τή σκέψη διέπραξε τήν προδοσία, καί μέ τό στόμα, ὅπως νόμισε, ἔκρυβε τήν ἁμαρτία. Χρησιμοποίησε τά ἴδια λόγια μέ τούς ἄλλους Μαθητές. Δέν χρησιμοποίησε ὅμως καί τήν ἴδια συμπεριφορά. Ἐνῶ ἦταν λύκος ὡς πρός τίς προθέσεις, ἀπάντησε μέ τή φωνή τῶν προβάτων.

2. – Τί ἀπαντᾶ λοιπόν πρός αὐτόν ὁ Σωτήρας; «Σύ τό εἶπες». Μέ φωνή γεμάτη ἀπό μακροθυμία ἔλεγξε τή σκηνοθεσία τοῦ πονηροῦ. Μποροῦσε βέβαια νά πεῖ πρός αὐτόν: «Τί λές σιχαμερέ καί πονηρέ; τί λές, δοῦλε τῶν χρημάτων καί γνήσιε συνεργάτη τοῦ διαβόλου; Τολμᾶς νά ὑποκρίνεσαι ἄγνοια; Τολμᾶς νά κρύβεις ἐκεῖνα πού δέν μποροῦν νά κρυβοῦν; Μήπως δέν τό ἤξερα πού κατέστρωνες τά πανοῦργα

σχέδιά σου ἐναντίον τῆς θεότητας; Μήπως δέν σέ εἶδα μέ τόν ὀφθαλμό τῆς θεότητας νά ἐπισκέπτεσαι τούς ἀρχιερεῖς; Μήπως δέν σέ ἄκουα, ἄν καί ἤμουν ἀπών, νά λές, \"Τί θέλετε νά μοῦ δώσετε, γιά νά σᾶς παραδώσω αὐτόν;\" (Ματθ. 26, 15). Μήπως δέν γνωρίζω καί πόσο μέ πούλησες; Γιατί λοιπόν μετά τόν ἔλεγχο ἐξακολουθεῖς νά δείχνεις τήν ἴδια ἀδιαντροπιά; Γιατί προσπαθεῖς νά καλύψεις ἐκεῖνα πού θέλεις νά κάνεις; Σ᾽ ἐμένα ὅλα εἶναι φανερά». Ἐνῶ μποροῦσε ἔτσι ν᾽ ἀπαντήσει ὁ Χριστός, ὅμως δέν μίλησε ἔτσι, ἀλλά μίλησε μέ ἁπλότητα, ἀνεξικακία καί καλωσύνη, «Σύ τό εἶπες», διδάσκοντάς μας ἔτσι πῶς νά συμπεριφερόμαστε πρός τούς ἐχθρούς μας. Ὅμως μετά ἀπό τόση θεραπεία ἐξακολούθησε ὁ Ἰούδας νά ἀσθενεῖ, ὄχι ὅμως ἐξ αἰτίας τῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἰατροῦ, ἀλλ᾽ ἐξ αἰτίας τῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἀσθενῆ. Διότι ὁ Κύριος τοῦ πρόσφερε ὅλα τά φάρμακα τῆς σωτηρίας, ὅμως αὐτός δέν θέλησε νά τή δεχθεῖ , ἀλλά, γνωρίζοντας μόνο τή φιλαργυρία, ἀγάπησε περισσότερο τόν χρυσό παρά τόν Χριστό, καί ἔγινε ἀγαπητός καί προσιτός σ᾽ ἐκείνους πού τοῦ πρόσφεραν τό μισθό.

«Καί, ἀφοῦ πλησίασε ὁ Ἰούδας, εἶπε στό Χριστό: \"Χαῖρε, δάσκαλε\", καί φίλησε αὐτόν» (Ματθ. 26, 49). Παράξενος αὐτός ὁ τρόπος τῆς προδοσίας, πού συνοδεύεται ἀπό φίλημα καί προσφώνηση. «Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε σ᾽ αὐτόν· Φίλε, γιατί ἦρθες» (Ματθ. 26, 50). Γιατί μοῦ λές νά χαίρομαι, τή στιγμή πού προτίμησες νά μέ λυπήσεις; Γιατί μέ τά λόγια ἐνδιαφέρεσαι γιά μένα, ἐνῶ μέ πληγώνεις μέ τίς πράξεις σου; Μέ ὀνομάζεις δάσκαλο, ἐνῶ δέν εἶσαι μαθητής; Γιατί καταχρηστεύεις τούς κανόνες τῆς ἀγάπης; Γιατί κάμνεις σύμβολο προδοσίας τό σύμβολο τῆς εἰρήνης; Ποιόν μιμήθηκες καί ἔκανες αὐτό; Ἔτσι εἶδες προηγουμένως τήν πόρνη νά φιλᾶ τά πόδια μου; Ἔτσι εἶδες τούς δαίμονες νά ὑποτάσσονται; Γνωρίζω ποιός σοῦ ὑπέδειξε τήν ὁδό τοῦ δολεροῦ φιλήματος: Ὁ διάβολος σέ συμβούλεψε τόν τρόπο αὐτοῦ τοῦ ἐναγκαλισμοῦ, καί σύ πείσθηκες στά λόγια τοῦ κακοῦ συμβούλου καί πραγματοποιεῖς τό θέλημά του.

«Φίλε, γιατί ἦρθες;» Πραγματοποίησε τίς κακές συμφωνίες πού ἔχεις κάνει μέ τούς Φαρισαίους. Ἐκτέλεσε τό συμβόλαιο τῆς πωλήσεως. Ὑπόγραψε ἐκεῖνο πού ὑπαγόρευσες. Παράδωσε Ἐκεῖνον πού ἐκούσια παραδίδεται. Ἀπόκτησε πλέον μαζί μέ τό βαλάντιο τῶν χρημάτων καί τό βαλάντιο τῆς ἀδικίας. Παραχώρησε τή θέση σου στό ληστή πού πρόκειται νά τήν πάρει μέ τήν ὁμολογία του, ἐκείνη πού ἔχασες ἐσύ μέ τήν προδοσία.

«Τότε πλησίασαν τόν Ἰησοῦ καί τόν συνέλαβαν» (Ματθ. 26, 50). Καί ἔτσι πραγματοποιοῦνται τά προφητικά ἐκεῖνα λόγια· «Μέ περικύκλωσαν ὅπως οἱ μέλισσες τήν κηρήθρα καί κατακάηκαν ὅπως καίγονται τά ἀγκάθια ἀπό τή φωτιά» (Ψαλμ. 117, 12), καί ἀλλοῦ πάλι· «Μέ περικύκλωσαν πολλοί σκύλοι, καί μέ ἀπέκλεισαν ὅπως οἱ καλοθρεμμένοι ταῦροι» (Ψαλμ. 21, 17). Ἀλλ᾽ ὅμως πόσο

μεγάλη εἶναι ἡ ἀνεξικακία, πού ταιριάζει μόνο σ᾽ Αὐτόν. Στόν οὐρανό τά Χερουβίμ καί τά Σεραφίμ δέν τολμοῦν νά ἀντικρύσουν τήν ὑπερβολική δόξα Του καί γι᾽ αὐτό μέ τίς πτέρυγές τους, σάν ἀκριβῶς μέ χέρια, καλύπτουν τά πρόσωπά τους. Στή γῆ, ἀνεχόταν τό σῶμα Του νά συλληφθεῖ, ἀπό χέρια παράνομα.

Εἴδατε Ποιοῦ μακρόθυμου καί φιλάνθρωπου Κυρίου δοῦλοι γίνατε; Γίνεσθε λοιπόν τέτοιοι πρός τούς ἐχθρούς σας, τούς συνδούλους σας, ὅπως εἴδατε τόν Κύριο νά συμπεριφέρεται πρός τούς ἐχθρούς Του. Διότι πρόκειται καί σεῖς νά προσκληθεῖτε σέ πνευματικό δεῖπνο. Πρόκειται νά καθίσετε σ᾽ αὐτό μαζί μέ τόν Κύριο. Ἄς μή βρεθεῖ ἀνάμεσά σας κανένας Ἰούδας ὡς πρός τή συμπεριφορά. Ὅλοι πλησιάστε τήν Τράπεζα μέ γαλήνη καί εἰρήνη. Ὅλοι ἄς τρέξουμε κοντά στόν Σωτήρα μέ καθαρή συνείδηση. Διότι Αὐτός εἶναι ἡ νηστεία τῶν πιστῶν καί τό συμπόσιο. Αὐτός εἶναι ὁ χορηγός τῆς τροφῆς καί ἡ ἴδια ἡ τροφή. Αὐτός εἶναι ὁ Ποιμένας καί τό πρόβατο. Σ᾽ Αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή: agiazoni.gr